

چکیده فارسی

تحلیل عوامل مؤثر بر پرداخت‌های غیررسمی مراقبت‌های سلامت بستری در بیمارستان‌های ایران سال ۹۴ عمومی و آموزشی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی

مقدمه: رابطه مالی ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و بیماران و پرداخت‌های غیررسمی به یکی از چالش‌های اصلی حوزه اقتصاد سلامت تبدیل شده است. با توجه به اهداف طرح تحول سلامت کشور کاهش پرداخت مستقیم از جیب بیماران و حذف پرداخت‌های غیررسمی می‌باشد لذا محقق بر این عقیده است که کوشش در برآورد میزان پرداخت‌های غیررسمی در نظام سلامت ایران و شناخت علل وجود این پرداخت‌ها می‌تواند گامی مفید در جهت ارتقاء مدیریت کارآمد نظام سلامت ایران باشد.

روش: این مطالعه یک بررسی توصیفی-تحلیلی و مقطعی می‌باشد. جامعه پژوهش: بیماران مراجعه‌کننده به بیمارستان‌های عمومی آموزشی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال ۱۳۹۴ بوده‌اند. حجم نمونه نهایی برابر ۴۳۳ نفر بود و روش نمونه‌گیری، به‌صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای بوده، روش گردآوری داده‌ها مصاحبه و ابزار گردآوری پرسشنامه بوده است. در این مطالعه جهت تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار spss18 و آزمون‌های آماری Kruskal-Wallis Test, anov, T-tes, ChiSquare Tests, Mann-Whitney Test استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج حاصل از پژوهش بیانگر آن بود که ۳۷ درصد از افراد مورد مطالعه پرداخت غیررسمی داشته‌اند. میانگین پرداخت‌های غیررسمی پزشکان ۳,۱۵۳,۸۴۶ تومان، پرستاران ۷۹۰۰۰ تومان و سایر کارکنان ۱۱۳۰۰۰ تومان بوده است.

بیشترین انگیزه این‌گونه پرداخت‌ها در مورد پزشکان درخواست پزشکان، در مورد پرستاران کیفیت بهتر و در مورد سایر کارکنان کیفیت پایین خدمات ارائه شده می‌باشد. بیشتر پرداخت‌های غیررسمی در مورد پرستاران و سایر اعضای بیمارستان داوطلبانه بوده است اما در مورد پزشکان به درخواست خود پزشک بوده است. بیشترین قالب پرداخت در مورد هر سه گروه پزشکان، پرستاران و سایر کارکنان پول نقد بوده است.

نتایج پژوهش نشان داد میان داشتن پرداخت غیررسمی و بخش‌های تحت مراقبت و تخصص پزشک معالج ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

هم‌چنین نتایج نشان دهنده اختلاف معنی‌داری میان میانگین میزان پرداخت‌های غیررسمی و بخش تحت مراقبت و تخصص پزشک معالج بود و بین پرداخت‌های غیررسمی و موافق و مخالف بودن با این‌گونه پرداخت‌ها و تحصیلات سرپرست خانوار رابطه آماری معنی‌داری وجود داشت.

میان میانگین پرداخت‌های غیررسمی به پزشکان در مورد پرستاران کیفیت بهتر و در مورد کارکنان خدمات رسیدگی به بیمار به دلیل کیفیت پایین خدمات و تشکر و قدردانی می‌باشد. و ارتباط معنی‌دار آماری بین پرداخت غیررسمی و بخش تحت مراقبت، تخصص پزشک معالج، موافق یا مخالف بودن با این‌گونه پرداخت‌ها، تحصیلات سرپرست خانوار و تخصص پزشک معالج وجود داشت، هم‌چنین میان میانگین پرداخت غیررسمی و بخش تحت مراقبت، تخصص پزشک معالج و موافق یا مخالف بودن با این‌گونه پرداخت‌ها اختلاف معنی‌داری مشاهده می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری:

به نظر می‌رسد بهبود کمیت و کیفیت ارائه خدمات سلامت، مهم‌ترین گام در جهت کنترل پرداخت‌های غیررسمی می‌باشد. چراکه انگیزه اصلی این‌گونه پرداخت‌ها نگرانی و نارضایتی بیمار یا همراه بیمار از کیفیت خدمات می‌باشد و در مراحل بعد آموزش بیماران و کارکنان بیمارستان، افزایش سطوح درآمد کارکنان به‌خصوص پرستاران و کارکنان خدمات در کنترل پرداخت‌های غیررسمی مؤثر می‌باشد.

کلمات کلیدی: پرداخت‌های غیررسمی، عوامل مؤثر بر پرداخت‌های غیررسمی، پرداخت‌های زیرمیزی، بیمارستان آموزشی.